

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din.

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2456
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Notranje nevarnosti
Francije

Mnogi znaki kažejo, da pomeni padec Doumergueove vlade v Franciji, kljub nasprotni Flandinovi izjavi, konec »državlanskega premirja«, ki je bilo sklenjeno med francoskimi parlamentarnimi strankami ob sestavi vlade velike nacionalne unije. Ko je prišel na krmilo republike stari, izkušeni Doumergue, je bila Francija v plamenih nevarnih gibanj, katerih povod — ne pa tudi vzrok — je bila škandalозна afera Aleksandra Staviskega. Po ulicah Pariza in drugih velikih mest se je dan za dnem prelivala kri, politični nemiri so zavzemali oblike, ki so kazale blizajočo se državljansko vojno. Doumergueova naloga zato ni bila lahka, a izvršil jo je, rešil je svojo domovino! Toda stari državnik je vedel le predobro, da premirje, ki ga je dosegel, še ne pomeni tudi miru; vedel je, da se nevarnost lahko vsak trenutek vrne, ako se vrnitev ne o n e m o g o č i z energičnimi in trajno delujočimi sredstvi. In junaško, brez bojazni za izkušeno popularnosti, je pokazal na glavno jedro zla, na egoizem in demagogijo prepotentnih političnih strank.

Ko je ugotovil bolezen, je predlagal tudi zdravilo — revizijo ustave! Politične stranke se morajo zavrniti v prave meje. Treba je dati predsedniku republike, kakor tudi predsedniku vlade in vladi sami večjo avtoriteto; skratka, država se mora postaviti nad stranke. Z občudovanja vredno neuklonljivo energijo se je lotil dela za svoj načrt. Izdelal je predlog za revizijo ustave, pripravil za parlament osnutek proračunskih dvanajstin, ki naj bi se naglo sprejele, da bi se nato lahko sešlo narodno predstavništvo (parlament in senat) k skupnem zasedanju v Versaillesu, kjer naj bi odobrilo reformo. Toda ministri radikalne socialistične stranke so se tej nameri uprli; ne toliko iz načelnih, kolikor iz čisto egoističnih strankarskih vzrokov. Reformi ustave bi bil namreč brez dvoma sledil razpust parlamenta in razpis novih volitev. Prav tega so se pa radikalni socialisti najbolj prestrašili, ker vedo pač predobro, da bi utegnili na voliščih doživeti polom. Francoski volilci se namreč vedno bolj dele na dva ekstrema, na skrajno levico in desnico in zapuščajo zato kompromisarske radikalne socialiste, ki so pri zadnjih volitvah v tedanjih drugačnih razmerah dosegli relativno največ poslanskih mandatov.

Posledica je bila, da je moral Doumergue pasti. Njegov značaj in trdno prepričanje o pravilnosti postopanja mu nista dovoljevala umika ali kompromisa. Odšel je z vzravnano glavno in povedal ob slovesu preroške besede, da brez revizije ustave ni rešitve in jo bo moral francoski narod prej ali slej izsiliti, četudi proti volji vseh parlamentarcev. Kako prav je imel, so dokazale ogromne manifestacije patriotskih in nacionalnih organizacij, ki so mu bile prirejene preteklo nedeljo v Parizu, na katere so pa takoj odgovorili tudi levičarji, združeni sedaj v enotni komunistično-socialistični fronti. To pa pomeni napoved pričetka novega, vsekakovno do prelita krvi vodečega boja med francosko desnico in levico, kajti desničarji zatrjujejo, da je veliki sen levičarjev državni prevrat, levičarji pa pripisujejo enako namero spet desničarjem, katere zmerjajo s fašisti, dasi nimajo s pravimi fašisti še prav nobenega opravka. Morda so te alarmantne medsebojne obdolžitve pretirane, nikakor pa ni pretirano ako rečemo, da bi utegnil javni, odprti boj že sam po sebi zares prej ali slej privedi do takih akcij.

Schuschniggovo potovanje k Mussoliniju

Namen potovanja avstrijskega kancelarja v Rim - Zbliževalne akcije in marseilleski atentat - Zavlačevalna akcija Avstrije glede izročitve Perčevića

DUNAJ, 15. novembra. Avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg potuje danes v spremstvu zunanjega ministra barona dr. Werner-Waldenega in nekaterih višjih uradnikov z rednim brzinskim vlakom v Rim. Njegovo bivanje v Rimu bo trajalo 3 ali 4 dni in bo, kakor se zatrjuje, velike važnosti. Iz Rima bo doktor Schuschnigg odpotoval najbrže v Budimpešto. Vse to dokazuje, da je Schuschniggovo potovanje v Rim v tesni zvezi z zadevami, ki so vodile tjakaj tudi madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa. V velikih konceptih gre za znane zbliževalne akcije, predvsem za pogajanja med Rimom in Parizom, ter za razmerje Avstrije, oziroma vse italijanske skupine do Nemčije, na drugem mestu pa so zadeve marseilleskega atentata. Danes je skoraj čisto gotovo, da bo

v zadevah, ki izvirajo iz tega zločina, postopala italijanska skupina enotno. Vprašanje izročitve sokrivcev se bo rešilo tako, da jih bodo izročile vse tri države, to je Italija, Avstrija in Madžarska, ali pa nobena. Bolj verjetno je, da se izročitev ne bo izvršila. To bi se dalo sklepati tudi že iz komunikacij o dosedanjih razpravah o izročitvi, ki sta bila, kakor znano, ta teden istočasno izdana s strani avstrijske vlade na Dunaju in madžarske vlade v Budimpešti.

Tu se pa obenem zatrjuje, da bo kancelar dr. Schuschnigg potoval v kratkem tudi v Pariz in London, vendar se to ne bo zgodilo pred začetkom januarja prihodnjega leta. Vesti, da bo dr. Schuschnigg potoval v obe prestolnici zapadnih veselil šele po plebiscitu v Posaarju, pa vendarle niso resnične. Potoval bo pred

13. januarjem. Kakšen bo namen njegovega potovanja v Pariz in London, še ni čisto jasno, zdi pa se, da bo takrat njegova naloga oprati Avstrijo raznih očitkov, ki so se v zadnjem času nabrali v zvezi s preiskavo o atentatu v Marseillesu in splošnim položajem v mednarodni politiki srednje Evrope.

PARIZ, 15. novembra. Avstrijska vlada je sporočila francoski, da proučevanje aktov o izročitvi Iva Perčevića še ni končano. Deželno sodišče je sedaj zaposleno s sestavo poročila. Po opravitvi tega dela bo poslano poročilo tudi francoski vladi. Ta odgovor pa le dokazuje, da skuša Avstrija zadevo zavleči, ker hoče počakati na razgovor med Schuschniggom in Mussolinijem.

Važna konferenca v Beogradu

JUTRI SE SNIDE JEVTIČ, RUDŽI BEJ IN TITULESCU, DA DOLOČIJO POSTOPANJE V ŽENEVI.

BEOGRAD, 15. novembra. Jutri prispe semkaj turški zunanji minister Tevfik Ruždžić, ki se snide z našim zunanjim ministrom Jevtičem. Istočasno pa prispe v Beograd tudi romunski minister Titulescu, ki bo prisostvoval konferenci Ruždžića beja in Jevtiča. Po konferenci odpotuje Titulescu v Pariz, ker bo o rezultatih po-

ročal Lavalu. Laval in Titulescu bosta odpotovala skupaj v Ženevo k otvoritvi zasedanja sveta Društva narodov. Jugoslovanski zunanji minister Jevtič bo prispe v Ženevo 18. tm. Kakor se zatrjuje, bo jutrišnja konferenca posvečena dogovoru o skupnih korakih v Ženevi zaradi atentata v Marseillesu.

Ribbentropova politična misija

PREDMETI RAZGOVOROV S SIROM SIMONOM. — ITALIJA JE NEZADOVOLJNA, KER SE BOJI IZOLACIJE.

LONDON, 15. novembra. »Times« poročajo, da je Hitlerjev posebni odposlanec von Ribbentrop obvestil na svojem včerajšnjem sestanku angleškega zunanjega ministra sira Simona o položaju nemške oborožitve. Kakor je bilo že poturadno poročano, je Ribbentrop ob tej priliki posebno naglasil, da nima nemška državna vlada absolutno nobenih ofenzivnih namenov. Državni kancelar Hitler smatra le za svojo dolžnost, povečati nemško vojsko v toliko, da bo sposobna braniti državne meje. »Times« objavljajo tudi nove informacije, po katerih Nemčija ne namerava odpraviti vojaških klavzul versailleske mirovne pogodbe, ker se zaveda, da bi to izzvalo nove komplikacije. »Times« poročajo dalje, da bo von Ribbentrop preživel nekaj dni dopusta na Škotskem, nakar bo odpotoval v Pariz in morda naposled tudi v Rim.

BUDIMPEŠTA, 15. novembra. Posebni rimski dopisnik »Mágyarság« poroča, da je v vrstah rimskih politikov veliko nerazpoloženje napram

Hitlerju, ker je poslal svojega zaupnika von Ribbentropa v London z namenom, posredovati za sporazum med Berlinom, Londonom in Parizom, ki bi pomenil dejansko izolacijo Italije. Ribbentrop v Londonu ni uspel, upa pa, da bo imel večjo srečo pri Lavalu v Parizu, kamor bo kljub prvotnim nasprotnim zatrdilom vendarle potoval.

Razdor
v drugi internac onali

PARIZ, 15. novembra. Tu se je sešel izvršni odbor druge delavske internacionale, da razpravlja o možnosti sodelovanja in eventualne fuzije s tretjo internacionalo, o čemer se že več mesecev vrše pogajanja. Izve se pa, da v izvršnem odboru druge internacionale v tem ozirju ni sloge in so se zastopniki Švedske, Norveške, Danske, Nizozemske in Češkoslovaške izrekli proti sodelovanju in še bolj proti fuziji, dočim so zastopniki Francije, Avstrije, Italije in Posaarja odločno za združitev. O sklepih seje bo še danes izdana resolucija.

raza, ga kaj lahko preko noči ustvari in požene v krvavo akcijo. Kdo bi v tem primeru zmagal, ni mogoče prerokovati, gotovo pa je eno, namreč to, da bi prav tako zmagal komunizma, kakor tudi zmagal fašizma, pomenila definitivni konec demokracije in s tem pridobitev velike meščanske revolucije. Vse to bi pa ne ostalo brez resnih posledic za ostalo Evropo in ostali svet.

Amerika je obupala

WASHINGTON, 15. novembra. Zunanji minister je izjavil, da je ameriška vlada obširno razpravljala o možnosti razorožitve na svetu in uvidela, da je izgubljeno vsako upanje na sklenitev splošne konvencije o razorožitvi, ki bi zagotavljala varnost posameznih držav. Vsa dosedanja pogajanja za razorožitev so se končala brez vsakega uspeha in ni upanja, da bi bilo tudi kdaj v bližnji bodočnosti mogoče doseči boljši rezultat. Zaradi tega je ameriška vlada bila prisiljena lotiti se vprašanja oborožitve, da se na ta način prepreči eventualna presenečenja. Načrt o oborožitvi se izdeluje stopnjama, ker je treba stalno računati z najnovejšimi pridobitvami vojne tehnike.

GENERALNA PREPOVED.

BEOGRAD, 15. novembra. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz vseh na Madžarskem tiskanih časnikov, časopisov in knjig.

»LEPA SLOVANKA« IDENTIFICIRANA.

BERLIN, 15. novembra. Berlinska policija je ugotovila identiteto iskane »lepe Slovanke«. Iskana je žena nekakega terorista. Ime se v interesu preiskave še zadržuje.

PAPEN HITLERJEV NAMESTNIK?

BERLIN, 15. novembra. Berlinski dopisnik »Echo de Paris« poroča, da je Hitler sklenil imenovati von Papena za svojega namestnika, ker bo to delovalo zelo povoljno zlasti na državno vojsko, mimo tega pa tudi na finančne in industrijske kroge. S tem Hitlerjev sklepom pa sedanjemu namestniku Rudolf Hess, Göring in Götter niso zadovoljni.

V ASTURIJI SE NI MIRU.

MADRID, 15. novembra. Leteči oddelki, ki jih sestavlja po 200 mož, nadaljujejo operacijo po asturskem gorovju, kjer se še vedno uspešno upirajo zadnji vstasi. Računa se, da bo zasledovanje trajalo še nekaj dni.

PETROLEJSKI MONOPOL V MANDŽURIJI.

HANGHAI, 15. novembra. Mandžurija je s posebnim dekretom uvedla monopol na petrolej. Odredba bo izzvala vsekakov oster spor z nekaterimi državami, zlasti z Združenimi državami Severne Amerike.

Dnevne vesti

Dijakinji Herti Inkretovi v spomin

POSLOVITEV TOVARIŠEV IN TOVA
RIŠIC S TRGOVSKE AKADEMIJE.

Neizrečena tuga in bolelost je segla v naša mlada srca, da prsa bolešno podrtavajo in nam solze močijo blede, žalostna lica. Kaj je resnica, da Te ni več med nami? Mar si se res za vselej poslovila od nas in odšla v kraje, kjer ni več bolečin in ne trpljenja? Odgovori, draga Herta in zdravi se, saj Ti samo spiš in sanjaš! — A Ti molčiš in sanjaš, sanjaš. Tvoje oči so lahko zaprte, svileni lasje se Ti vsipljejo z glave na blazino in na Tvojem blestem licu počiva lahen smehljaj; le okrog ust Ti je trpljenje pustilo sled.

»Da, ni je več med nami,« je žalostno zapiskal veter svojo žalostinko tam zunaj. Srca se nam bolešno stiskajo, roke v žalosti trepečejo in v očeh se nam lesketajo solze, kakor dragi biseri, ki polze po licih in krope ljubljeno Herto.

Ihtenje moti grobno tišino v sobi. Skljupe čene postave stojijo krog nje, ki se je morala mlada, še tako mlada posloviti od tega sveta in v cvetu svoje mladosti umreti. Kakor cvetica je bila utrjana iz srede svojih ljubljenih tovarišic. Res, kakor cvetko utrga vrtnar, tako si je izbral Tebe, ljuba Herta, nebeški Vrtnar, da Te vsadi v svoj rajski vrt in Ti sam prilije kristalne studenčnice. O, draga Herta, Ti si srečnejša sedaj od nas. Rešena si iz te doline solz in od slej boš uživala v popolni neskaljeni sreči rajsko veselje.

Tvoj lep in spokojni obraz nam govori in šepeta o poslednjih Tvojih mislih, o Tvojem plemenitem srcu, ki je nehalo biti in po katerem se nič več ne pretaka kri. — Utihi so ti utripi v Tvojih mladih grudih in v njih za vselej zamrli.

Ni še dolgo, ko si bila med nami vsa polna veselja in ko nas je radostil Tvoj zvonki smehljaj. Ni še dolgo, ko si z lahkim koraki hodila med nami in še pred dnevi si brskala po učni knjigi. In danes? V grobu Ti je zamrl glas, ljubljena, Tvoje noge so prenehale hoditi, roke so omahnile in sedaj Ti sklenjene počivajo na prsih. In Tvoje oči? Ugasnile so za vselej. Kalne se ozirajo tja daleč, daleč, kamor vidiš samo Ti. V njih so ugasnili plamenčki dekliške razigranosti; le zamišljeno se oziraš v daljavo.

Tvoje tovarišice in tovariši so pri Tebi, pogled, koliko se jih je zgrnilo okrog Tebe! A Ti molčiš. Pogled jih, ljuba Herta! — Daj, vzdrami se iz sladkih sanj! — Ali ne čuješ? Nič ne čuješ? Oni plakajo, srce jim stiska bolelost in jih tare. — Tvoja ušesa so gluha za vse njih vzdihne in vroče prošnje. Ti samo molčiš in spiš nevzdravno spanje...

Zapustili smo sobo, preoblečeno s črtno, v kateri so svetile voščenske in osvetljevale sredi cvetja blede obraze. Glave so nam klonile na prsa, vse naše misli pa so bile pri Tebi, ljuba Herta, ki Te nas je mučna bolezen zavratno iztrgala iz naše srede in Te ugrabila v življenja polni najlepši dekliški dobi.

Snivaj sladek sen, ljuba Herta, in Tvoj duh naj bedi nad nami, ki si nas zapustila! Vidi, da ne bo dolgo, ko se bo morala kdo izmed nas, ta ali oni, preseliti od tod. Tokrat, ljuba Herta, mu pridi naproti Ti in ga povedi med svoje sestrice in brate tam onkraj groba...

Praktični učiteljski izpiti. Te dni so bili na mariborskem državnem učiteljskem praktični učiteljski izpiti, h katerim se je prijavilo 12 kandidatov. Pri pisarnih izpiti so padli trije, pri ustnem na eden. Praktični učiteljski izpit so napravili: Vida Jančičeva iz Markovcev, Josip Erniša iz Prosenjakovcev, Bronislava Gokovič-Rudeževa iz Berova, Marija Majnikova z Mute, Mirko Sadar z Ojstrice, Gabrijel Sudar iz Svinice, Avg. Špendl z Pinc pri Dolnji Lendavi in Marija Velkarjeva iz Črne.

Poroke. Te dni so se v Mariboru poročili: trgovski nameščenec Martin Hrašovec in Angela Ciglarjeva, zasebni uradnik Anton Židanik in Marica Müllerjeva, ključavničar državnih železnic Franc Ro-

de in Marija Leskovškova, delavec Konrad Zorčič in Amalija Klampferjeva ter že lezničar Vincenc Horvat in Elizabeta Mesaričeva. Bilo srečno!

O tlakovanju Dravskega mostu smo brali včeraj v nekem dnevniku zanimiv člančič, ki pa vendarle ni popoln. Presenetljiva je ugotovitev, da je bilo treba naročiti polagalca z Dunaja, češ da v Jugoslaviji nimamo strokovnjakov. Seveda jih imamo, toda pri specielnih tlakarskih, ne pa pri pravih stavbenih podjetjih. Zakaj pa je v tem primeru kot predstavnik konzorcija za licitacijo nastopilo prav to in to podjetje, o tem danes ne bomo razpravljali. Sliši se pa, da je zakasnitev dela posredno tudi v zvezi z ustvaritvijo takega konzorcija. In končno se nam poroča, da so prevzemniki med delom šele začeli iskati na posodo kotel za kuhanje asfaltne zmesi. Torej ni zavlačevanja kriv ravno birokratizem.

Nezgod mladega šolarja. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je doletela včeraj popoldne 6letnega učenca Stanka Čelana huda nesreča. Domov grede iz šole je deček padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko nad komolcem. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

GRAJSKI KINO

KAVALKADA

danes v četrtek svečana premiera
velefilm v nemškem jeziku.

Gostilna Mandl v soboto in nedeljo pojedina krvavih in jetrnih klobas.

Združenje trgovcev za mesto Maribor ponovno opozarja na sklep občnega zbora z dne 7. aprila t. l., glasom katerega se smejo dajati podpore in prispevki društvom, samo na one nabiralne pole, ki so vidirane od predsedništva združenja. Pri pomnjanju se, da se bodo v skladu s citiranim sklepom vdirale od predsedstva nabiralne pole samo mariborskim humanitarnim društvom.

V vojašnici 32. art. polka »Vojvode Putnika« v Mariboru se odda v najem kantina za dobo od 1. januarja 1935. do 31. decembra 1937. — Pogodba za v najem bo dne 26. novembra t. l. ob 11. uri v pisarni navedene vojašnice. Potrebni pogoji so na ogled v pisarni blagajne 32. art. polka. — Pravico do prve pogodbe imajo vojni invalidi, priznani po invalidskem zakonu od leta 1929. Kavcija 300 Din se položi pri blagajni 32. art. polka najkasneje do 10. ure 26. novembra.

Pred izenačenjem magistratnih uslužbencev z državnimi. Novi zakon o mestnih občinah zahteva tudi vzporeditev položaja mestnih uslužbencev z državnimi tako, da bi bile plače posameznih kategorij mestnih uslužbencev enake plačam državnih nameščenecov. Na ta način bi bili mestni uslužbenci zlasti v naši banovalni precej oškodovani in se zato hudo bore za svoje po pragmatikah pridobljene pravice. Že pri razpravah o mestnem zakonu so organizacije slovenskih mestnih uslužbencev z neštetiimi intervencijami, predvsem s pomočjo ministra dr. Kramarja dosegle lepe uspehe in so izvolile najvplivnejše zagovornike za svoje častne člane. Organizacija mestnih uslužbencev si prizadeva prepričati merodajne činitelje o pravični ureditvi razmerja med magistratnimi in državnimi uslužbenci. V ta namen se je ponovno podala včeraj v Beograd posebna deputacija, ki jo tvorijo zastopniki mestnih organizacij vseh slovenskih avtonomnih mest, ki bo ponovno intervenirala v zadevi.

Mnogo državnih upokojencev še ni dobilo za ta mesec pokojnine. Mnogo državnih upokojencev, med katerimi so v pretežni večini taki, ki so zgolj navezani na svojo skromno pokojnino, še za mesec november ni prejelo pokojnine. Prejeli smo več pritožb, kako nekateri hišni gospodarji preganjajo in pritiskajo uboge upokojence, ker še do 15. v mesecu niso mogli poravnati najemnine. Ali ne bi bilo primerno, če bi društvo hišnih posestnikov izdalo apel na hišne gospodarje, naj bodo v takih primerih z ubogimi upokojenci bolj usmiljeni.

Delo dobi. Mariborska borza dela išče predelavca za barbarsko kuhinjo v tekstilni stroki; reflektanti naj se javijo pri Borzi dela med dopoldarskimi uradnimi urami na Rotoyskem trgu.

Naši letalci nameravajo preko oceana. Naglo se razvija letalstvo tudi v naši mladi državi in so naši letalci na dosedanjih tekmovanjih pokazali vso sposobnost, ki ne zaostaja prav nič za sposobnostjo letalcev, ki so si priborili s svojimi drznimi in napornimi leti lepe lavorike. Pripravljen je bil že polet naših letalcev preko oceana, vendar pa zaradi denarnih težkoč ni bil izveden, ker bi stal nad 2 milijona dinarjev. Predsednik našega Aerokluba, znani pilot Sondermajer, ki je pred leti preletel progo Zemun—Indija, se pripravlja na polet preko oceana in namerava iz Washingtona preleteti po zračnih progah vso Severno in Južno Ameriko, nato Atlantski ocean, Afriko, preko Sredozemskega morja in nekatere južneevropske države. Proga bi bila dolga približno 50.000 km. Pričakovati je, da se bo našim letalcem posrečilo preleteti načrtano daljavo in bo prihodnje leto za naše letalstvo herojski podvig, računajoč z voljo in sposobnostjo naših letalcev. Našla se bodo prav gotovo sredstva, ki bodo omogočila ta polet, da bodo poleteli tudi naši hrabri junaki zraka po svetovne lavorike.

Obmejni promet v mesecu oktobru. Ker se je končala sezona, je tudi obmejni promet v Mariboru zelo padel. Severno mejo je v oktobru prekoračilo 12.884 oseb. Dopotovalo je v našo državo 6.625 oseb, in sicer 2027 Jugoslovancev, 3014 Avstrijcev, 852 Čehoslovakov, 312 Nemcev, 75 Italijanov in 336 drugih državljancev. V istem času je odpotovalo iz naše države preko severne meje 6.269 oseb, od teh 1900 Jugoslovancev, 4.010 Avstrijcev, 1586 Čehoslovakov, 307 Nemcev, 110 Italijanov in 412 drugih državljancev. Preko Maribora je dopotovalo v našo državo 1536 Jugoslovancev, 1945 Avstrijcev, 852 Čehoslovakov, 45 Italijanov in 287 drugih državljancev. Preko Št. Ilje je dopotovalo 1023 oseb, preko Cmureka 80, preko Dravograda 234, preko Prevalj 396, preko Radgone 187, preko Hodoša 20, preko Lendave 20 oseb. Odpotovalo pa je v oktobru preko Maribora 1491 Jugoslovancev, 1342 Čehoslovakov, 2823 Avstrijcev, 21 Nemcev, 34 Italijanov in 360 drugih državljancev; preko Št. Ilje 1164, preko Cmureka 98, preko Dravograda 203, preko Prevalj 363, preko Radgone 213, preko Hodoša 8, preko Lendave pa 7 oseb. V tranzitnem prometu je potovalo v oktobru skupno 2.782 oseb, in sicer na progi Maribor—Rakek 739, Rakek—Maribor 720, na progi Prevalje—Maribor 255, Maribor—Prevalje 204, na progi Prevalje—Labud 433, Labud—Prevalje pa 431 oseb.

Za pospešitev mednarodnega blagovnega prometa. Na železniški konferenci, ki je bila te dni v Bruslju in katere se je udeležilo tudi naše železniško zastopstvo, je bilo med drugim sklenjeno, da bodo tovrstni vlaki skozi Jugoslavijo vozili s hitrostjo potniških, da bi se na ta način pospešil mednarodni blagovni promet. Po novem bodo torej vozili mednarodni tovrstni vlaki 36 ur hitreje.

Radio Ljubljana. Spored za petek 16. t. m. šolska ura: Litkovna igra, izvaja ljubljanski Sokol; 12.15: plošče; 12.50: poročila; 13: čas, plošče; 18: Pota sodobne diplomacije (Ruda Jurčec); 18.20: radio-orkester; 18.40: literarna ura: »Zbrani spisi Fr. Rjavca«, predava prof. France Vodnik; 19: nacionalna ura: »Djorđe Petrović Karadjordjeć« 19.25: radio-orkester; 19.55: jedilni list, program za soboto; 20: prenos iz Zagreba; 20: čas, poročila, radio-orkester.

Grajski kino. Danes v četrtek slavnostna premiera remek-dela, ki nam prikazuje in opisuje dogodke zadnjih tridesetih let, dobo ko je človeštvo doživelo največ izkušenj, veselja in trpljenja, »Kavalkada«, velefilm v nemškem jeziku.

Kino Union. Premiera prekrasnega filma ljubezni in zaobljube »S križem in mečem«, film slične vsebine, kakor je bil svoječasno »Župnik Kirhfeldski«. V tem filmu igra in poje prvič v Mariboru najlepši španski igralec in tenor don Jose Mojica. Prihodnji spored »Vražji tiger«.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 15. novembra ob 20. uri: »Idealen soprog«. Red B.

Petek, 16. novembra: Zaprto.

Sobota, 17. novembra ob 20. uri: »Gugalnica«. Premiera. Bloki veljajo.

Premiera prve letošnje veseloigre bo v soboto 17. tm. To je »Gugalnica«, deflacijska veseloigra, kot jo naziva avtorica Olga Scheinpflugova, ki je obenem znamenita češka igralka. (Članica praškega »Narodnega divadla«.) V sedmih slikah, prepletenih s številnimi zabavnimi situacijami, razgrinja pisateljica pred nami tragično zgodbo o bogati vdovi Mery in njeni kuharici Mari, ki kolebata na gugalnici bogastva in revščine in morata preizkusiti vso srečo, pa tudi vse gorje tega kolebanja. Delo se godi v veličastnem menzaju se v kuhinji in v salonu. Režija je Kovičeva. Bloki veljajo.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesju, žolčan okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza izginajo često po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice, s tem, da jo izpijemo kozarec predno ležemo spat. Specijalni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefova« voda toplo priporočati kot v te namene službo domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ustanove iz podpornega sklada viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1934. za uboge onemogle bivše pripadnike in njihove vdove ustanove po 200 Din, odnosno po 100 Din. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 25. novembra t. l. opremljene z dokazilom in potrdilom občinskega urada, da je prošilec ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je obubožal, oziroma da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika.

Komična nočna zgodba. Na Koroški cesti že dalj časa stanujeta zakonca France in Ivanka M. Mož je zaposlen kot potnik pri neki mariborski tvrdki, žena pa se je ukvarjala v prostem času s šivanjem. Šivala je obleke in perilo je svojim prijateljicam in znankam. Neskaljeno zakonsko srečo sta uživala France in Ivanka že tri leta. Pri niju se še ni oglasila štorklja, zato je bila mlada žena brez večjih skrbi. Ko ni bilo moža doma, je kaj rada pokramljala z nekim svojim znanecem, ki ga je tu in tam tudi povabila na svoje stanovanje. Za vse to seveda mož ni vedel. Preteklo nedeljo zvečer pa se je mož odpravil na daljše potovanje. Ivanka je izdelala načrt in njen prijatelj je bil z načrtom in z njo zelo zadovoljen. Da ne bi bila vsa zaveda preveč sumljiva, sta pretekli terek zvečer Ivanka in njen oboževalec naročila avtoizvoška in odbrzela v Radvanje. Avto se je ustavil pred neko gostilno na dobrem glasu. Ko jima je vljudna natakarka odkazala mesto v posebni sobi in ko sta prestopila prag, je Ivanka okamenela, njenega spremljevalca pa je pretresel mraz. V dobrem razpoloženju je v kotu pri mizi objemal Ivankin mož neko mlado dekle. Zakonca sta zalotila drug drugega na prepovedani poti. Beseda je dala besedo in ker je bil Ivankin mož že precej okajen, je nastal hud prepir, ki se je spremenil v nevarno bitko s kozarci in stoli, ki pa se bo končala pred sodnikom.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. je kazal toplomer 8 stopinj C nad ničlo, minimalna temperatura je znašala 6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 14 stopinjah 736, reduciran na ničlo 734; relativna vlaga 91, vreme je tiho in oblačno; vremenska prognoza: oblačno in deževno s počasno razjasnitvijo.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Aktualne misli k letošnjemu obrtnemu tednu

IZ RAZGOVORA Z UGLEDNIM MARIBORSKIM OBRTRNIKOM. POTREBA PO VELIKEM OBRTRNIŠKEM SEJMU O PRILIKI »MARIBORSKEGA TEDNA«.

Takoj po preobratu, ko se je že ljudstvo nekoliko pomirilo in se začelo zopet ukvarjati z mislijo ustvarjanja, z mislijo dela in eksistence, je bilo treba opozoriti javnost, da je obrtništvo začelo delati. Treba je bilo opozoriti konzumente na proizvajalce ter jim pokazati zmožnost dela in jih privesti do tega, da svoje potrebe krijejo in kupujejo pri domačem obrtniku, trgovcu in industriju.

Zato je Slovensko obrtno društvo v Mariboru priredilo v ta namen leta 1921. svojo prvo mariborsko obrtno razstavo, ki je bila po obsegu mala, po pomenu pa velika. Moralni uspehi prireditve je presegal vsako pričakovanje. K temu je pripomoglo naše obrtništvo, ki je razstavilo svoje ročne izdelke, nad katerimi so obiskovalci izražali začudenje zaradi res mojstrske izdelave. Obrtnikom razstavljalcem je ta obrtna razstava prinesla tudi gnotne koristi v obliki naročil. Z ozirom na to, da je prva razstava uspešna nad vsako pričakovanje, so prihodnje leto priredili drugo v večjem obsegu, in sicer za celo mariborsko oblast. Tudi ta razstava je bila v organizaciji in tudi s svojim obsegom popolna. Popolna pa zato, ker je bilo k sodelovanju povabljeni ne samo mariborsko obrtništvo, marveč obrtništvo vse mariborske oblasti. Razstava je tudi tokrat dokazala, da je naše obrtništvo po izdelavi predmetov na prvem mestu. Razstava je uspela v moralnem in gnotnem oziru ter je dala pobudo za tretjo, in sicer v silno velikem obsegu, pod naslovom »Industrijsko-obrtna razstava«, ki pa bodisi, da je bila preobsežna, bodisi iz drugih vzrokov ni prinesla onega, kar je bilo pričakovati.

Pripomniti je treba, da so bile vse razstave ponos našega obrtnika, ki si je prav potom teh razstav priboril prvo mesto med obrtništvi naše države. Tretjo razstavo je osebno obiskal tudi naš blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj in se silno laskavo izrazil o izdelkih naših obrtnikov.

V zadnjih letih se prireja v Mariboru Mariborski teden; ta prireditve pa zastaja za bivšimi obrtnimi razstavami, in to iz razloga, ker ne sodeluje v zadostni meri obrtništvo in druge panoge našega obrtništva. Ako pa so to tudi storili, storili so vedno prepozno. In zaradi tega »Mariborski teden« ne daje razstavljalcu, še manj pa obiskovalcu tega, kar eni in drugi pričakujejo.

Zavedajoč se, da je današnja doba doba gospodarske mizerije, zavedajoč se, da je treba obrtniku prav v sedanjosti pomagati, pridemo do zaključka, da je potrebno, da se obrtništvo loti dela in za to delo se mu naj da prilika bodisi v obliki zaslužka pri državnih, banovinskih in občinskih delih, bodisi da se posluži samopomoči; drugega izhoda iz današnje gospodarske krize in pomanjkanja dela ni. Dobro bi bilo, da bi se doseglo eno in drugo.

Razstave so se po vsej priliki preživle, zato je treba vpeljati nekaj čisto novega in za obrtnika bolj koristnega. Treba je lepo združiti s koristnim. Zato bi bilo priporočljivo, da bi se prihodnje leto priredila poljedelska razstava z obrtnim sejmom ali obratno, in sicer v večjem stilu in obsegu, tako da bi pri prireditvi sodelovala vsa Jugoslavija. Taka prireditve bi utegnili koristiti našemu obrtništvu in kmetijstvu.

Torej obrtni sejem je treba tako urediti, da bi čim več koristil našemu obrtniku, katerega moramo skrbno varovati, da se v tem težkem času v izdelavi dragih in težko prodajnih predmetov ne zadolži. Mizar naj n. pr. ne razstavlja drage spalnice ali jedilnice, katere v dobi pomanjkanja ne bi mogel prodati, marveč naj se mizarska stroka omeji na posamezne manjše izdelke, katere zmore na sejmu takoj prodati. Naj navedemo samo nekaj takih predmetov, n. pr.: kuhinjske omarice ali drugi kuhinjski pohištveni predmeti, lični obešalniki za predsobe, etažere, stojala za cvetlice itd. Ti predmeti v svoji izdelavi niso dragi in jih lahko izdelujejo tudi v zimskem času, ko ima obrtnik najmanj nujnih naročil. Druga stroka: slaščičarji, ki navadno razstavljajo suhe skorje v podobi kron, hišic itd. in se ti izdelki prašijo ves čas te razstave, naj bi razstavljali vsak dan sveže, okusno in lično pecivo, ki se more takoj prodati obiskovalcem. Tretja stroka: krojači in čevljarji. Krojači bi mogli razstaviti razne oblačilne predmete, kakor n. pr. sedaj tako priljubljene jopiče z rokavi, platnene obleke in podobno; to bodo krojači kot strokovnjaki sami najbolje vedeli. Material naj ne bo predrag, pač pa bodi delo lično in mikavno ter okusno dekorirano. Čevljarji so danes v svoji stroki najbolj prikrajšani in njihova obrt peša, vendar bi se dali tudi pri njih najti primerni izdelki, ki bi se na tem sejmu mogli spraviti v denar, posebno ko vidimo, da nam ob takih prilikah prihajajo tujci in nam nudijo razne čevljarске proizvode.

Navedli smo le nekaj primerov, kako bi se dal ta obrtni sejem praktično izkoristiti, ter smo prepričani, da bi vsaka obrtna panoga našla v svoji stroki takih in podobnih predmetov. Seveda bi se moral tudi v okviru razstavnega odbora urediti posebni odsek, ki bi dajal iniciativo in nasvete, kaj naj bi se pri posamezni stroki za ta sejem izdelovalo. V ta odsek bi morali priti po eden arhitekt in učitelj obrtne šole ter po dva obrtnika iz vsake obrtne panoge. Ta odsek bi imel prav hvalevredno delo in le z njegovim požrtvovalnim nasvetom bi prišlo ob času prireditve do zaželenih uspehov. Ako pa hočemo doseči namen take prireditve, moramo stremeti, da pritegnemo k sodelovanju tudi naše kmetijstvo, živinorejo, vinogradništvo, sadjarstvo in druge kmetijske panoge. To se mora na vsak način storiti, da zainteresiramo ter opozorimo na to velikopotezno prireditve ter jih privabimo za ogled in nakup. Požrtvovalno delo, ki ga zahteva ta-

ka prireditve, bi bilo obilno plačano in prav radi tega pričakujemo, da se bo našlo v vrstah obrtništva, trgovstva ter drugih gospodarskih vrst naše inteligence dovolj ljudi, ki bodo nesebično in požrtvovalno sodelovali in znali za prihodnje leto ustvariti tako prireditve, ki bo v čast in ponos vsem onim, ki bodo na ta ali oni način pripomogli.

Pripominjamo, da prireditve razstave ali obrtnega sejma ni naperjena proti »Mariborskemu tednu« in gotovo je, da se bo na eni ali drugi strani našla podlaga za skupno delo. Omenjamo tudi, da bi ta prireditve ne slonela na zadržni podlagi, marveč na požrtvovalni podlagi dela v korist tujeskega prometa in gospodarskega napredka, v korist razstavljalcev in bi bil eventualni čisti dobiček namenjen prepotrebni obrtnemu vajeniškemu domu v Mariboru.

To razmotrivanje naj bi bilo tudi predmet razglabljanja na bližnjem obrtnem tednu v Mariboru.

Ubijalec lastne matere

KAZENSKA RAZPRAVA ZOPER FRANCA SMODIŠA IZ DOMANJCEV PRED MARIBORSKIM OKROŽNIM SODIŠČE M. TRI LETA ZAPORA ZA PRELITO KRI LASTNE MATERE.

Iz razprav pred mariborskim velikim in malim kazenskim senatom bi se dali pisati celi romani. Tu se dan za dnem zrcali človeško življenje včasih v taki luči, da bi ga jedva zamogla opisati bujna piščeva fantazija. Pred sodniki se zagovarjajo in prosijo milosti mali in veliki zločinci in vsem se deli pravica po napisanih paragrafihi. Tako je mariborski veliki kazenski senat obravnaval več raj dopolne žalostno zgodbo, ki se je odigrala v Domanjcih letos v septembru. Tam sta živela mirno življenje posestnik France Smodiš in njegova žena Neža. Pri sebi pa sta imela zakonca tudi možovo mater, 72letno Ano Smodiševno, ki se je kaj rada vmešavala v njune gospodarske zadeve. Nekaj časa je sin vse to mirno prenašal, ker pa je postajala njegova mati le pregospodovalna, ga je minila potrpežljivost. Zato se je večkrat sprl z njo in je imel prepričanje, da je moral sin na zatožno klop pred sodnike.

Kratka je bila obtožba, ki je očitala Francu Smodišu velik greh, da je po zrelem preudarku usmrtil svojo lastno mater, in sicer na ta način, da jo je ustrelil z lovsko puško v desno stran hrbta in je mati zaradi izkrvavljenja kmalu nato umrla. Obtožnica pravi nadalje, da sta se mati in sin kritičnega jutra ponovno sprla zaradi nekega manjšega zneska denarja. Oba sta imela nek opravke v kleti in tam se je odigralo med materjo in sinom krvavo dejanje, ki mu nihče ni bil priča. Sosea Alojzij Kovač in Peter Maček sta slišala le strel in prihitela takoj nato pogledat, kaj se je zgodilo. Opazila sta obdolženca s puško v roki pred kletjo, nekaj korakov ob strani pa je ležala na trebuhu njegova mati. Sosea sta vprašala Smodiša, kaj ji je storil. Mrko je Smodiš gledal predse in čez nekaj časa odgovoril: »Kar je, to je!« Smodiš se je preoblekel in se šel sam javit orožnikom. Takrat jim je priznal, da se je sprl z materjo, da je bil razburjen in da je v hudi razburjenosti segel po puško ter v jezi ustrelil svojo mater.

Pri večeršnji obravnavi, kakor tudi preiskovalnemu sodniku, je obtoženec priznal strašno dejanje, trdil pa je, da je ustrelil mater po nesrečnem naključju. Priznava, da je bil razburjen in da se mu je puška sprožila ter je izstrelil zadela na nesrečo mater. Sodni senat izpočetka ni verjel njegovemu zagovoru, saj je orožnikom odkritosrčno priznal, da je ustrelil iz jeze svojo mater. Po vseh okoliščinah in na podlagi izpovedi prič ter odkritega priznanja pa se je moral senat le prepričati, da ni usmrtil Smodiš svoje matere po zrelem preudarku, marveč res po nesrečnem naključju. Obsodil ga je zato samo na 3 leta zapor. Obtoženec je kazni sprejel. Razpravo je vodil okrožni sodnik g. Lenart, obtožbo je zastopal državni tožilec g. dr. Hojnik, obtoženca pa je branil odvetnik g. dr. Miloš Vauhnik.

Zanesljiv dokaz.

Kdo pravi, da moja smetana ni dovolj gosta?

Gosta je tako, da bredejo miši po nji kakor po tleh.

Kulturne vesti

Razstave mariborske »Brazde« v Ljubljani

V nedeljo, 11. t. m. dopoldne je bila pod protektoratom podbana g. dr. Otmarja Pirkmajerja otvorjena v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani prva razstava mariborskega umetniškega kluba »Brazde«. Razstave so se udeležili poleg številnega občinstva tudi mnogi odlični predstavniki ljubljanskega javnega in kulturnega življenja, kakor načelnik prosvetnega oddelka banske uprave prof. Breznik, župan dr. Puc, višji državni tožilec dr. Grasselli, finančni ravnatelj dr. Valjavec, konservator dr. Stele, upravnik Narodne galerije Zorman, senator dr. Rožič, Rihard Jakopič itd. V imenu pokrovitelja je otvoril razstavo dr. Breznik, v imenu razstavljajočega kluba je pa spregovoril akad. slikar in tajnik Karel Jirak.

Na razstavi, ki obsega 127 del, so zastopani akad. slikarji Anton Gvajc, Karel Jirak, Ivan Kos, France Košir, Albert Sirk in Anton Trstenjak. Največ del je razstavil naš mentor prof. Gvajc, namreč 40. So vsa sama olja iz prejšnjih časov in iz sedanjih dni. Karel Jirak je razstavil 18 del, 9 olj in 9 pastelov. Med olji so tudi kompozicije večjega obsega. Po tehniki najbolj pester je Ivan Kos, ki je razstavil tudi 18 del, 7 olj, 4 akvarele, 3 linoreze in 4 risbe. Franceta Koširja

(Ptuj) predstavlja 12 slik, 8 olj in 4 akvareli. Albert Sirk (Sv. Lenart v Slovenskih goricah) se predstavlja z 18 slikami, 15 olji, 2 akvareloma in 1 ogliem. Anton Trstenjak ima pa 21 del, 14 gvašev in 7 akvarelov.

Razstavo je organizirala Narodna galerija v Ljubljani, ki je izdala tudi tiskani katalog z imeni vseh razstavljalcev in njihovih del, kakor tudi s sedmimi eno barvnimi reprodukcijami, od vsakega po eno, a od Trstenjaka dve, ker so njegove cvetice uporabljene kot ilustracija na ovojnem listu. Razstava, ki je vzbudila v Ljubljani precejšnje zanimanje, bo odprta do 3. decembra, nakar se bo preselila (deloma spremenjena) v Maribor, kjer bo odprta od 8. do 23. decembra. Upajmo, da doseže tudi gnotni uspeh!

»Razori«, list za odraslo mladino, 2. »Razori«, ki izhajajo že tretje leto in jih urejuje Tone Gaspari na Rakeku, upravljajo Drago Humek v Mariboru, izdaja organizacija učiteljstva meščanskih šol, tiska pa Mariborska tiskarna, so v letošnji drugi številki posvečeni pretežno velikemu pokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Njihova vsebina je: Kraljevo sporočilo mladini; Jugoslovanskemu na-

rodu; Oporoka blagopokojnega kralja; Jugoslovanski mladini (dr. Marušič); Kralj Aleksander I. se vrača (pesem Ivane Kalinove); Poslednja pot domov; Blagopokojni kralj in naš umetnik; Kraljevo slovo od naroda; Kraljevska grobnica na Oplenju; Žalost na koroški meji; Žara s slovensko prstjo; Mladina piše: Levin Krže »Kralju Aleksandru« (pesem); Anton Gošnik »Kralj ljubljencev vseh«, Vida Bizjakova »Slovo predsednika francoske republike, gospoda Lebruna«, Franc Dosiedla »Tebi, naš viteški vladar!« Dušan Vargazon »Lučka na Oplenju«; Nepozaben žalni dan Ljubljane, kralji, kraljice in poglavarji držav; Kralj Peter II. v svoji domovini in Prestolnica novemu kralju.

»Zvonček«, 2. Letošnja druga številka (šolsko leto) te naše stare, a še vedno mlade mladinske revije je posvečena večinoma blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju in njegovemu nasledniku, Nj. Vel. kralju Petru II. Uvodoma so objavljeni spisi mladine o velikem pokojniku, opremljeni z uvodom in naslovom »Naša mladina v teh težkih dneh«. Nato slede sestavki: Tako je govoril naš kralj; Vinko Bitenc: Mlademu kralju (pesem); dr. D. Marušič: Jugoslovanski mladini; Nuša Rapetova: Pred kraljevo sliko (pesem); Arnošt Adamič: Koruzni frontnik Sandi; Zvončkarji se uče steno-grafije; Pavle Flere: Pavliha; Ivan Albrecht: Sirota (pesem); Čuvajte Jugo-

slavijo!« (slike s kraljevega pogreba); Josip Vandot: Anžek Franjež v šoli; na platnicah so pa še — zastavice za brihtne glavice in novice strica Matica. »Zvonček« je lepo ilustriran. Urejuje ga sedaj dr. Pavel Karlin.

»Planinski Vestnik«, 11. Letošnja novemberska številka objavlja uvodoma sliko pokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in posvetilo »Čuvajte mi Jugoslavijo«, nato pa Jakčovo sliko Nj. Vel. kralje Petra II. Dr. H. Tuma nadaljuje svoj zanimivi in za spoznavanje naše najbolj pozabljene pokrajine dragoceni opis »Beneško Slovenije«; Marjan Lipovšek zaključuje potopis »Čez Dunaj na morje«; Carinthaicus piše o »Sve tem Kristofu na Koroškem«; v Našem kotičku je napisal Uroš Župančič nekrolog Sandiju Wisiaku »Gure in ne Osojnica na Koroškem« o koroški nomenklaturi. V Obzoru in društvenih vestih sta poleg drobiža poodili »Redni (41.) občni zbor Osrednjega društva SPD«, in »Višči mostič preko Save v Mednem.« Zvezek obsega več krasnih pokrajinskih slik po fotografijah. »Planinski Vestnik« urejuje dr. Josip Tominšek v Mariboru.

Prebrisanec.

»Kaj, vi veste, kdo vam je ukradel avtomobil, pa ga nočete ovaditi?«

»Ne, ker hočem počakati, da ga na novo prepleska.«

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»Tega človeka si hočem natančneje ogledati.«

»Vaš tovariš — mislim detektiva, ki ste ga poslali semkaj — nasprotuje, da bi ga takoj aretirali. Hoče čakati, da se zagotovi Degraw izda sam. Zame pa je vendar nevarno, da bi mogel mirno gledati. Upam, da niste z njim enakega mnenja.«

»Našla se bodo prava pot.«

»Kar pa je najbolj čudno, da se strijate s svojim tovarišem v tem, da je ogroženo moje življenje in ne njeno. Seveda jo je najprej plašil s tem, da ji je ponovil Degrawove izjave o meni, ki jih je kot sluga tega gospoda slučajno slišal.«

»Vi pravite, da je naš policist pri onem gospodu igral vlogo služabnika — in da ste vi sami z njim govorili, in tudi gospodična Rogersova?«

»Da.«

»Čudno; in vendar ga vedno imenujete le mojega tovariša?«

»Ker ne poznam njegovega imena.«

»Res ne? — Potem je posebno dobro

preoblečen. Ni nihče drug kakor Byrd.«

»Nemogoče!«

»Kakor sem vam rekel.«

»Saj vendar ni mogel svojih modrih oči pobarvati? Ta človek ima črne oči.«

»To je zmota; zagotavljam vas, da je Byrd, saj mi je vendar sam pisal.«

Umetnik se je razburil.

»Povem vam, da človek, ki se imenuje Degrawov sluga in se izdaja za tajnega policista, ni Byrd.«

Gryce je še enkrat skrivnostno priklimal in se obrnil nato proti vratom.

Predlagal je, da se vrše poizvedbe.

Umetnik mu je obotavljaje sledil in ga vprašal:

»Kam hočete?«

»K gospodarju ali gospodinjici, da vprašam, ali je bil kdo v vaši odsotnosti v sobi.«

»Pojdiva rajše k starcu, ki sedi ob vho du pri vratih. On ve o vsakem, ki prihaja v hišo, in ne zapusti svojega prostora nikdar.«

Starček, ki je tudi še zdaj v mraku sedel na svojem priljubljenem prostoru, je odgovoril, da je videl dva moška iti v hišo, in sicer je prvi dirjal mimo njega s knjigo v roki; takoj za njim je prišel drugi, ki je izginil prav tako skozi hišna vrata.

»Dva!«

Umetnik je gledal začudeno. Gryce pa je dvignil palico in ogledoval okrog.

»Kedaj sta moža prišla zopet iz hiše?«

»Nista še prišla,« je odgovoril starček. »Sedim tukaj in čakam na nju; ko se vrne, ju hočem vprašati, kakšni posli so ju privedli semkaj.«

»Izvrsten čuvaj,« je pripomnil Gryce zaničljivo. »Bila sta mlada moška, kaj ne?« je nadaljeval obrnjen k starcu.

»Da, da, ne tako fina kakor gospod Degraw, vendar pa prav dostojna.«

»Razumem. Pojdite, ljubi prijatelj, morava dalje. Vaše okno je obrnjeno proti zapadu, kakor vidim. Drugi mož je skočil za prvimi tja proti gozdnemu parobku. Naj bežita, midva nameravamo nekaj drugega.«

Na cesti proti hotelu je vprašal umetnik:

»Kdo je drugi ali prav za prav prvi, kajti dozdeva se mi, da je bil drugi tajni policist?«

»Ali mogoče ni bil oni Degraw?«

»Tega sem pustil v hiši gospodične Aspinwallove.«

»Torej eden izmed njegovih pomagačev, ki je hotel izvršiti umor, ki ga je Byrd preprečil.«

»Byrd in sluga, pri tem vztrajam,« je ponovil umetnik odločno.

Med tem sta dospela do gostilne. Gry-

ce je stopil do hišnika, da se z njim pogovori. Kmalu se je vrnil k umetniku.

»Niti Degrawa, niti njegovega sluga ni doma. To je bilo pričakovati. Namera-vam ostati tukaj, dokler se eden od njiju ne vrne. Kaj hočete storiti?«

»Tudi jaz ostanem. Tukaj v veži je tako temno, da se lahko skrijem. Kadar končate svoj razgovor in mi lahko o tem kaj sporočite, me najdete tukaj. Bilo bi to zame največje važnosti.«

»Prav rad vam verujem. Všeč mi je, ako ostanete. Toda ne nagovorite niti Degrawa niti sluga. Imamo opraviti z zelo kočljivo zadevo, ki nam jo lahko pokvari vsako tuje vmešavanje.«

»Ne bojte se, ne ganem se iz svojega kota.«

Gryce je vstopil in umetnik se je pripravljal na dolgo čakanje. Ko je bila ura deset, so zadoneli glasovi prijetnega baritona v tiho noč; v prihodnjem trenutku je vstopila visoka, ponosna postava Degrawa v vežo in izginila pri prednjih vratih.

XXII.

Z napeto pazljivostjo je čakal umetnik na dogodke. Kaj se je sedaj godilo v Degrawovi sobi?

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Razpis IV. nagradnega tekmovanja

Uredništvo »Večernika« razpisuje četrto nagradno tekmovanje za najtočneje pogodene rezultate nogometnih prvenstvenih tekem, ki se odigrajo v nedeljo 18. tm. za prvenstvo Ljubljanske nogometne podzveze. Tekmuje lahko vsak čitatelj »Večernika«, ki pošlje spodaj objavljeni kupon izpolnjen pravočasno na uredništvo. Rešitve se sprejemajo do sobote 17. novembra do 18. ure zvečer v uredništvu »Večernika«, Maribor, Go-

sposka ulica 11. Rešitve naj bodo v zaprti kuverti, kjer naj bo še pripisano »Nagradno tekmovanje«.

Za četrto naše tekmovanje razpisujemo za tri najboljše rešitve naslednje nagrade: 1. par smučk, darilo tvrde »Sport — Divjak« na Glavnem trgu; 2. krasno darilo mariborske podružnice Učiteljske knjižarne v Tyrševi ulici; 3. lepo darilo trgovine Filipančič v Vetrinjski ulici.

Kupon št. 4

Ime tekmovalca:

Poklic:

Stanovanje:

Nedeljske nogometne tekme za prvenstvo LNP se bodo končale z naslednjimi rezultati:

ISK Maribor : SK Železničar (v Mariboru) . . .	/...../	polčas	/...../
Č. S. K. : SK Ilirija (v Čakovcu)	/...../	polčas	/...../
ZSK Hermes : SK Rapid (v Ljubljani)	/...../	polčas	/...../

Anglija:Italija 3:2 (3:0). Včeraj popoldne se je vršila v Londonu pred 80.000 gledalci meddržavna nogometna tekma med reprezentancama Anglije in Italije. Tekma se je končala s pičlo zmago Angležev s 3:2. Sodil je Šved Ohlsen. Med gledalci je bilo nad 10.000 Italijanov, ki so prišli s posebnimi vlaki iz Italije.

V tekmovanju za prvenstvo mariborskega II. razreda se bosta odigrali v nedeljo 18. tm. dve tekmi, in sicer se bosta srečala v Ptujju SK Drava in SK Ptuj, v Murski Soboti pa SK Mura in SK Gradjanski iz Čakovca.

Sokolstvo

Sokol Maribor II. Pobrežje je priredil v nedeljo zvečer ob 19. uri krasno uspeli rapalski večer. Uvodoma je pozdravil občinstvo učitelj br. Ivan Petrovič, nato pa je naraščajnik Ivo Klemenčič v globoko zasnovanem govoru očrtal pomen

Rapalla in njegove posledice. Njegovemu govoru je sledilo občinstvo z velikim zanimanjem. Sestra Vera Klemenčičeva pa je nato v primorski narodni noši recitala nekaj pesmi, ki so se globoko dojmile vseh navzočih. Vso proslavo, ki je bila v režiji požrtvovalnega brata Petroviča, je zaključila krasna simbolična živa slika telovadečih oddelkov. Želeti bi samo bilo, da bi ob takih prilikah pokazali Pobrežani več zanimanja in narodnega čuta, posebno oni, katerih ne navzočnost najbolj pade v oči.

Gospodarska vest

Poraba plina. Zagrebški listi poročajo, da so lani v naši državi plinarne producirale 13 in pol milijona kubičnih metrov plina in da znaša dolžina glavnih plinovodov 543 km, število plinomerov pa 21.247. Iz podrobne statistike je razvidno, da porabi največ plina v naši državi Zagreb, dočim je v Mariboru znašala produkcija 745.000 kub. metrov, število plinomerov pa 1507.

Iz bajnega orienta

Poroka kakor v čudežni pravljici

Med tem ko ves svet govori o pripravah za poroko angleškega princa Jurija s princeso Marino, se tudi v Indiji pripravljajo poročna slavnost, ki bo po svojem sijaju londonsko nemara še zasenčila. Oba sina bahadurskega naboba se pripravljata, da se poročita z dvema hčerškama hajdarabadskega nizama, najbogatejšega moža na svetu. Obe poroki se bosta izvršili ob isti uri.

Pred poročnim obredom bodo nevesti v težkem poročnem oblačilu stehali z zlatom in to zlato se razdeli potem med hajdarabadske reveže. Po tehtanju stopita nevesti na slona, ki bosta odeta z zlatimi odejami in odajata za očetom ter bodočima možema k poroki.

Nizam se bo tega dne oblekel kakor pravljčni vladar iz »Tisoč in ene noči«. Nosil bo blačilo iz zlatega brokata, ki bo posuto z dragulji, na turbanu se mu bo blestel med drugimi dragimi kamni najdragocenejši indijski rubin, a ob boku mu bo visela zakrivljena sablja, ki bo isto tako posuta z dragulji. Pred nizamom bo korakalo tisoč godbenikov s sta roindskimi glasbili, pred njim pa kapela nekega britskega gardnega polka. Stara Indija in moderna doba se bosta v tem sprevodu dotaknili še v marsikakšem drugem oziru. Poleg svatov, ki bodo jahali na sionih, se bodo drugi vozili n. pr. z najmodernejšimi avtomobili, a po poročnem obredu, bo stopil nizam k mikrofoni in spregovoril nekoliko besed ljudstvu.

Običaj zahteva, da si obe nevesti na dan pred poroko izbereta iz neizmerno bogate zakladnice svojega očeta kakršno koli darilo. V ta namen jima bodo zavezali oči in nizamov finančni minister ju bo prepeljal do zakladnice, ki leži daleč zunaj v divji, nepristopni krajini. Malokdo ve za ta kraj a še bolj redki so tisti, ki so imeli priliko, da vržejo pogled na neprecenljiva bogastva indijskega kneza. V zakladnici bodo nevestama sneli zavese in sedaj si bosta lahko izbrali kakršnokoli dragocenost. Njena vrednost ne igra nobene vloge, izbrati si pa more vsaka le po eno stvar. Sicer je pa običaj vso zadevo zelo praktično uredil, tako, da se ti darovi po smrti obdarovank vrnejo nizamski zakladnici. Nu, pa tudi po takšni uredbi ni verjetno, da bosta obe mladi ženi s svojima možema vred kot trpeli pomanjkanje.

Iz političnega podzemlja

Dramatičen lov za komunisti.

Pred dobrim mesecem je izbruhnila v premogovnikih donavske parobrodne družbe v Pečuhu gladovna stavka rudarjev, ki so ostali več dni v rovih in niso

hoteli sprejeti več dni nobene hrane. Budimpeštanska policija je sedaj preiskala ozadje stavke in poslala v ta namen v Pečuh detektive. Preiskava je dognala, da so za stavko agitirali med rudarji trije neznani komunisti, čijih sled je vodila v Budimpešto. Prejšnjo sredo so agitatorje obkolili detektivi na izprehodu na Gellertovem griču. Po trdem odporu so bili komunisti aretirani.

Na policiji so povedali izmišljena imena, toda na podlagi prstnih odtisov se je ugotovilo, da gre za tri znane madžarske komuniste. Prvi je elektromehanič Imrich Horvath, ki je bil zaradi sodelovanja pri boljševiški diktaturi obsojen na deset let težke ječe, pozneje pa poslan v sovjetsko Rusijo v zameno za drugega političnega jetnika; drugi je mehanik Ludvik Streger, ki je pobegnil nedavno v sovjetsko Rusijo, od koder se je pa vrnil; tretji je pa vodja organizacije Oto Hoffmann, ki je bil pred tremi leti zaradi komunističnega rovarjenja obsojen na pet mesecev, ko je pa kazen odsedel, je odpotoval v Rusijo.

Ko so detektivi zaskrbeli Hoffmanna v sobici v tretjem nadstropju policijskega ravnateljstva, je aretiranec nenadoma skočil k oknu, razbil z glavo dvojno šip in skočil na ulico. Prebil si je lobanjo in med prevozom v bolnico umrl. Aretiranci so bili novi vodje madžarske komunistične organizacije, ki se je bila že močno razširila. Poleg njih je aretirala policija še 11 komunistov.

Smrt asturskega škofa

V Madridu je 7. novembra umrl ovijski škof dr. Johannes Luiz Perez. Žalostni dogodki v Asturiji so ga presenetili na birmovanju v mali asturski vasi. Ker je bil škof že delj časa bolehen, ga je krvava revolucija tako pretresla, da je izgubil glas. Vendar je škof vkljub svoji bolezni izdal škofljanom svoje škofije še pastirsko pismo. Njegovo zdravje je pojemalo. Zdravniki so ga takorekoč prisilili, da se je preselil v Madrid, da bi vsaj malo mogel pozabiti nesrečo, ki je zadela njegovo škofijo. Toda poročila o smrti toliko njegovih duhovnikov ter vernikov mu zadala smrtni udarec. Pokojni škof je bil med najuglednejšimi španskimi škofi. Bil je vrhovni voditelj španske katoliške akcije.

Igralec in kneginja.

Neka kneginja je sprejemala pariškega igralca Barona samo ponoči. Čez nekaj časa se je pa mladi, lepi in smeli igralec odločil obiskati jo podnevi. Odlična dama je pa imela zbrano v salonu aristokratsko družbo prijateljev in prijateljic in igralčev prihod jo je neprijetno presenetil. Jezno ga je pogledala in zagodrnjala: »Gospod, kaj iščete tu?«

Ogorčeni igralec pa je odgovoril:

»Svojo nočno čepico.«

Razno

DOBRO ČRNO VINO
8. Din. čez ulico od 1 letra naprej 7 Din. Gostilna »Jeruzalem«, Vetrinjska ul. 3. 4667

Službo dobi

UČENKO ZA KUHINJO
sprejme takoj restavracija »Novi svet«, Maribor, Jurčičeva ulica 7. 4656

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE
s kabinetom oddam s 1. decembrom. Vrbanova ulica 61. 4668

Spomnite se CMD

Trboveljski premog

Tovarniška zaloga in prodaja:
Firma Andraschitz
Maribor, Vodnikov trg 4.

Čitate »Večernik« !